

INVESTORS' AGENDA OF PRIORITY POINTS

De Aantrekkelijkheid van Nederland voor Buitenlandse Investeerders

Een enquête van de Amerikaanse Kamer
van Koophandel in Nederland **2010**

De Aantrekkelijkheid van Nederland voor Buitenlandse Investeerders

De Amerikaanse Kamer van Koophandel in Nederland (AmCham) voerde in het eerste kwartaal van 2010 een *Investment Attractiveness Survey* uit onder haar leden. Topbestuurders van ondernemingen die lid zijn van AmCham werden gevraagd naar hun mening, perceptie en verwachtingen van de aantrekkelijkheid van het Nederlandse investeringsklimaat - het vermogen van het land om buitenlandse investering aan te trekken en te behouden in een globaliserende economie.

Belangrijkste conclusies van het onderzoek

- De respondenten noemden een *stabiele sociale omgeving* (94%) en *duidelijk en stabiel beleid, wetgeving en bestuur* (90%) als **satisfying factors** van het Nederlandse investeringsklimaat. Deze kwalificaties zijn van essentieel belang voor beleggers in turbulente economische tijden en geven het de huidige nationale debat over een multiculturele samenleving een nieuw perspectief - d.w.z. dit zijn belangrijke verkoopargumenten voor Nederland bij het aantrekken van buitenlandse investeringen. Meer dan 80% van de respondenten noemden *kennis van vreemde talen* en het *openstaan voor internationale aangelegenheden* als meest aantrekkelijke locatiecriteriën voor het investeren in Nederland. *Ondernemerschap* (38%) en een *hoge productiviteit* (27%) zijn andere gewaardeerde kwaliteiten die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het land.
- De economische crisis heeft slechts een licht negatief effect gehad op het beeld van buitenlandse investeerders over Nederland. 39% van de respondenten geeft aan dat hun perceptie van Nederland als locatie om een bedrijf op te richten of verder activiteiten te ontwikkelen licht (32%) of sterk (7%) is verslechterd. Aan de andere kant, 25% geeft aan dat hun perceptie licht (20%) of sterk (5%) is verbeterd.
- 91% van de respondenten geven aan dat zij zeker (64%) of waarschijnlijk (27%) activiteiten zullen behouden in Nederland. Meer dan de helft van de respondenten gaf aan dat hun groep waarschijnlijk (34%) of zeker (18%) uitbreiding van activiteiten in Nederland overweegt. Aan de andere kant, 28% van de respondenten geven aan dat ze waarschijnlijk (20%) of zeker (8%) een deel van de activiteiten zullen verplaatsen uit Nederland.
- De kosten (71%) en flexibiliteit (64%) van arbeid worden beschouwd als de belangrijkste **dissatisfying factors** van het Nederlandse investeringsklimaat. Arbeid is de belangrijkste component van de locatie-gevoelige kosten. Lokaal personeelsbestand (*local head count*) is een belangrijke zorg van het management van de moedermaatschappij in de VS - en dus een punt van zorg voor de lokale country managers. (Het managen van de perceptie is van vitaal belang in het marketen van Nederland. Recente studies hebben aangetoond dat Nederlandse arbeidskosten relatief gunstig zijn in vergelijking met buurlanden). Een factor die van groter belang is geworden voor veel investeerder in de laatste jaren zijn de tijd en de kosten die gepaard gaan met het ontslaan van overbodige werknemers. 93% van de respondenten geven aan dat de Nederlandse regering een belangrijke (74%) of tamelijk belangrijke (19%) invloed zou moeten hebben op de verbetering van de aantrekkelijkheid van Nederland op dit punt.

Consequenties voor beleid

Om de productiviteit te verbeteren, om te innoveren en werkgelegenheid te creëren in een voortdurend veranderende en zeer competitieve wereld, hebben het Nederlandse bedrijfsleven en

buitenlandse investeerders een stimulerend ondernemersklimaat nodig. AmCham doet de volgende aanbevelingen:

1. Ondersteunen van de inzetbaarheid en flexibiliteit van arbeid Wetgeving ter bescherming van werknemers - met name bij vaste contracten - is in vergelijking met het buitenland complex en streng (herhaaldelijk opgemerkt door de OESO). Dit beperkt de veerkracht van de Nederlandse economie. Het geeft werkgevers weinig mogelijkheden om de capaciteit aan te passen aan de economische omstandigheden. Het remt ook innovatieve start-ups in hun vroege groeifase. Het ontmoedigt oudere werknemers om te investeren in hun eigen inzetbaarheid (*employability*). AmCham zou werkgevers willen aanmoedigen om eventuele kostenbesparingen te investeren in het vergroten van vaardigheden en opleiding van werknemers om hun *employability* te verhogen.

2. Inkomsten-en vennootschapsbelasting niet verhogen Hogere belastingen op arbeid en het bedrijfsleven zullen het huidige broze economische herstel remmen - zelfs schade toebrengen. Hogere belastingen op arbeid zullen de beschikbaarheid van arbeid verminderen in een tijd waar een grotere participatie nodig is. OESO-onderzoekers hebben aangetoond dat belastingen op bedrijfswinsten en kapitaal economisch de meest ontwrichtende belastingen zijn. Stabiliteit en voorspelbaarheid op dit front is van essentieel belang om Nederland aantrekkelijker te maken als een land om te investeren. De OESO beveelt verlaging van de belastingen aan op in toenemende mate mobiele productiefactoren zoals arbeid en kapitaal en deze eventueel te vervangen door verhogingen van consumptie- en verbruiksbelastingen.

3. Investeren in innovatie en kennis Het menselijk kapitaal (talent) zal, in toenemende mate, de bron zijn van economische groei in een steeds meer kennisintensieve economie - een economie die ook wordt geconfronteerd met een vergrijzende beroepsbevolking. Nederland kan zich niet veroorloven om een pas op te plaats te maken. AmCham ondersteunt de agenda van het Innovatieplatform voor meer investeringen in talent - het ondersteunen van effectieve en meetbare programma's met maatregelen om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen, meer maatwerk in het onderwijs, een leven lang leren en het stimuleren van R&D in kernsectoren van wetenschap en industrie.

Conclusie

De aantrekkelijkheid van Nederland voor buitenlandse investeringen is sterk verbeterd in de afgelopen jaren. De effectieve belastingdruk op bedrijven is gedaald. Uitgebreide fiscale maatregelen zijn ingevoerd voor bedrijven die actief zijn in onderzoek en ontwikkeling. Veel politieke partijen erkennen de noodzaak voor verdere investeringen in het onderwijs. Maatregelen om de flexibiliteit op de arbeidsmarkt te verhogen zijn bespreekbaar geworden. Het land is goed gepositioneerd om een goed deel van de volgende golf van buitenlandse investeringen te ontvangen - zolang de fiscale verbeteringen die zijn aangebracht in de afgelopen jaren niet worden teniet gedaan door reparatie maatregelen voor het overheidstekort. Fiscale stabiliteit en voorspelbaarheid zijn essentiële kenmerken voor een land om buitenlandse investeerders aan te trekken.

Nederland staat aan de vooravond van grote overheidsbezuinigingen en een aantal moeilijke politieke beslissingen na de verkiezingen in juni. Door de financiële crisis en de daaropvolgende recessie zullen forse ingrepen nodig zijn. Het is duidelijk dat economisch herstel en duurzame groei zullen moeten komen vanuit het bedrijfsleven en een ondernemende maatschappij - met inbegrip van de buitenlandse investeerders. Het open karakter van Nederland voor buitenlandse investeerders en andere culturen heeft het land geen windeieren gelegd in het verleden. Het zal gekoesterd moeten worden om een katalysator te blijven voor een grotere dynamiek en innovatie vermogen in de toekomst.

ABOUT THE INVESTORS' AGENDA OF PRIORITY POINTS

The first US investor came to the Netherlands in 1891. The firm – the American Petroleum Company, later called Standard APC, then Esso, and now ExxonMobil – is still here and is now the oldest hydrocarbons company in the Benelux. What attracted APC in 1891 still holds true for investors today: the Netherlands has a liberal attitude towards foreign trade and investment. This has contributed significantly to the country's past and present prosperity.

It is in the best interest of all parties to ensure that American and other foreign investors continue to have good – or even better – reason to come, to stay, and grow in the Netherlands. A study (July 2007) commissioned by the Ministry of Economic Affairs (*Buitenlandse Investeerders zijn Groeiversnellers voor de Nederlandse Economie*) noted that foreign investors are catalysts for growth in Dutch economy – they are more successful, create more employment, hire more skilled workers and outsource more locally than their Dutch counterparts. Attracting more of these catalysts is good for the Netherlands' growth and welfare ambitions.

AmCham annually publishes the Investors' Agenda of Priority Points – policy suggestions and initiatives for making the country more attractive to (foreign) investors. We see the Priority Points as a tool for motivating change and informing the process of policy making. AmCham seeks open dialogue and debate regarding the Priority Points with political parties, social partners and Government.

ABOUT AMCHAM

The American Chamber of Commerce in the Netherlands (AmCham) is a **non-profit, non-governmental, non-political, voluntary** organization of companies and individuals involved in investment and trade between the United States of America and the Netherlands. The Netherlands is one of the most important destinations for US direct investment in Europe. US business is the Netherlands' leading foreign investor. In 2008, American direct investment in the Netherlands amounted to over \$442 billion with over \$1.2 trillion in assets. Majority and minority-owned American companies directly employ some 225,000 people in this country – increasingly in knowledge intensive businesses.

AmCham is concerned with matters affecting the investment climate in the Netherlands. We actively promote increased US investment in the country. We make sure that potential investors understand the well-known advantages of the Netherlands, which should be built upon:

- The Gateway to Europe with Schiphol Airport and the Ports of Rotterdam and Amsterdam;
- A workforce with impressive language capabilities, trained at excellent schools and universities;
- A stable and safe political, economic, labor relations, taxations and monetary environment.

www.amcham.nl